

RAHVUSARHIIV

Andmekogude hindamisest

Hanno Vares / Pille Noodapera

Rahvusarhiiv

riigiarhivaari nõunikud

AKde archiveerimise infopäev

24.01.2018

PÄEVA EESMÄRK

- vastata vastutavate-/volitatud töötajate küsimustele
- saada koostööpartnereid kogemuste omandamiseks

MIKS ME SEDA TEEME?

- Rahvusarhiiv kogub ja säilitab Eesti ajalugu, kultuuri, riiklust ja ühiskondlikke olusid dokumenteerivat teavet ning tagab selle mugava kasutamise.
- me oleme seda kogu aeg teinud
- See on osa rahvuslikust kultuuripärandist ning seda säilitatakse püsivalt Rahvusarhiivis

MIKS ME SEDA TEEME?

- Ilma riigi andmekogude arhiveerimiseta me ei suuda alal hoida piisaval hulgal teavet riigi olulisemate tegevusvaldkondade kohta
- Teabe „andmekogustumine“ on süvenev ja pöördumatu
- Riigi andmekogudes peituv teave on avalik teave AvTS'e mõttes

MIKS ME SEDA JUST NÜÜD TEEME?

- Meie e-riik on 20 aasta vanune (10 aasta pärast 30 aasta vanune) – risk olulise teabe hävimisele
- Mistahes ressursi, nii asutuse kui Rahvusarhiivi poolse, mõistliku kasutamise pärast
 - Rahvusarhiivil on teada, kuhu ta oma pilgu suunab – koostöö – eesmärk parim ja lihtsam arhiveerimislahendus
 - riigil / asutusel on teada need andmekogud, mis on osa rahvuslikust kultuuripärandist (praktiliselt andmete liigutamise, tulevaste arenduste, platvormivahetuste vms mõttes)

KUIDAS ARHIIVIVÄÄRTUSEGA ANDMEKOGU VAADATA?

- See on osa **rahvuslikust kultuuripärandist** ning seda säilitatakse püsivalt Rahvusarhiivis
- Neid hakatakse kasutama **teistel eesmärkidel** kui need, milleks nad loodi
- **Säilitustähtaegadega** pole enam vajalik tegeleda – (hävitamine?)
 - hetkeseisuga kokku 26 andmekogu

Ülevaade riigi infosüsteemist

Riigi infosüsteemi haldussüsteemist RIHA leiad riigi
infosüsteemide ja andmete kirjeldused

500

Aktiivset asutust ja ettevõtet

üle 1500

registreeritud infosüsteemi ja andmekogu

RIHA kataloogi sirvimine

Kõik RIHAsse kirja pandud infosüsteemid on leitavad avalikust RIHA kataloogist. Kataloog annab infot, kui palju erinevaid süsteeme Eesti riigi infosüsteemi üleüldse moodustavad.

Infosüsteemi sirvimine RIHA-s:

- annab teadmise erinevatest infosüsteemidest

Infosüsteemi haldamine

Selleks, et teised leiaksid sinu infosüsteemi, tuleb see esmalt kirja panna. Olgu tegemist alles loodava või juba aastaid kasutuselolevaga, siis kirjelda see RIHAs.

Infosüsteemi kirjeldamine RIHA-s annab:

- teistele asutustele ja arendajatele teada, mis

X-teega liitumine

Teistest infosüsteemidest andmete saamiseks või sinna sisestamiseks tuleb kasutada X-teed. See tagab koosvõimelise andmevahetuse kõikide riigiasutustega.

X-teega liitumine:

- avab sulle päringud teistes

MIDA SEE ASUTUSELE TÄHENDAB?

- Arhiiviväärtusega andmekogud peavad teostama oma igapäevaste teenuste osutamist
 - Rahvusarhiiv teeb tõmmiseid **teatud ajahetke seisuga ja teatud perioodilisusega**
 - Järgmine tõmmise tegemise aeg lepitakse kokku **esimesel üleandmisel**
 - Konkreetsete nõuete esitamine arhiiviväärtusliku andmekogu pidamisel/arendamisel **nõuab esimesi kogemusi**
 - Meil on olemas tarkvara, millele tuleb ümber ehitada **mõistlik protsess – KOOSTÖÖS ASUTUSEGA!!!**

ESIMENE ÜLEANDMINE

- Rahvusarhiivi ressurss võimaldab vastu võtta 5-6 andmekogu aastas
- Loodame mõistvale **koostööle** arhiiviväärtuslike andmekogude haldajatega;
 - aga tuginema ka arhiiviseadusest tulenevale **üleandmiskohustusele**
- Keskendume **andmekogule terviklikult** (isegi siis kui on teada, et kõik andmed selles ei ole väärtuslikud)

- Andmekogu kasutamine Rahvusarhiivis ei tähenda, et kõik saavad kõigele ligi
- Meie juurdepääsutingimused **on alati kooskõlas andmekaitse regulatsiooniga**
- Hetkeseisuga jäävad *off-line* kasutusse
 - kirjeldusandmed teatmestus annavad kasutajale kontekstteavet (arhiivikirjeldus)
- Rahvusarhiivi arhivaarid väljastavad teavet vastavalt juurdepääsusoo vile ja **juurdepääsuõigusele**

- Rahvusarhiiv ei paku / säilita / taasta andmekogudel põhinevaid *on-line* teenuseid (sh X-Tee mõttes)
 - st, et me ei hoia üleval asutusega samal tasemel käideldavusnorme
 - st, et me ei paku riigile „*back-office*“ tuge

ÜLESKUTSE!!!

- Huvi korral kutsume üles kontakteeruma ja olema meie koostööpartneriteks
- Eelseisvate platvormivahetuste ja arenduste puhul kutsume üles kontakteeruma

kogumine@ra.ee

ANDMEKOGUDE HINDAMINE

HINDAMINE ON...

... avaliku arhiivi põhiülesanne.

... arhiiviväärtusega teabe väljaselgitamine.

Arhiiviväärtusega teabel on kultuuriväärtus ja see säilitatakse püsivalt Rahvusarhiivis.

ANDMEKOGUDE HINDAMINE

Andmekogude hindamise etapid:

- üksikute andmekogude ad hoc hindamine
- asutuse tegevuse kontekstis
- hindamine riigi tegevusvaldkondade taustal.

RAHVUSARHIIV

ANDMEKOGU HINDAMINE ÜKSIKOTSUSEGA

Hindamine on toimunud asutuse initsiatiivil.

- **Ehitusvaldkonna ümberkujundamine**
 - Registritoimikud + riiklik hooneregister ([TEST](#))
- **Omandireformi lõpuleviimine**
 - Õigustatud subjektide ning tagastatava ja kompenseeritava vara register (1991-2014)
 - Erastamisväärtpaberite keskregister (1993-2007)
 - Rahvakapitali obligatsioonide keskregister (1992-1996).

ASUTUSE TEGEVUSE KONTEKSTIS

- Asutuse tegevuse kontekstis hinnatakse andekogu koos muu asutuses tekkiva teabega.
 - Hindamise alusdokumendid:
 - Asutuse funktsioonid ja nende dokumenteerimine
 - Liigitusskeem + andmekogude tabel (nimetus, ülesanne,...)
- ⇒ Võimaldab vältida dubleeriva teabe kogumist, valida informatiivsem osa.
- Nt: Patendiamet – andmekogu vs **registritoimikud** (patendi-, tööstusdisaini lahenduste register, jm)
- ⇒ Puudub võrdlusmoment teiste andmekogudega
nt Kultuuriministeerium - spordiregister

HINDAMINE RIIGI FUNKTSIOONIDE TAUSTAL

HO nr 51, 31.10 2017 „**RIHAs registreeritud andmekogude hulgast arhiiviväärtusega osa väljaselgitamine**“

Eesmärk – selgitada välja andmekogud, mis on Eesti rahvusriigi ja ühiskonna seisukohalt kõige olulisemad.

Hindamise objekt – RIHAs registreeritud andmekogud.

Hindamise objektiks ei ole

- Standardlahendused, teenuseid vahendavad Is-d
- Andmekogud, mille kogumine ei ole RA pädevuses

Hindamine ei hõlmanud andmekogusid, mis pole RIHAs registreeritud.

HINDAMINE RIIGI FUNKTSIOONIDE TAUSTAL (2)

Hindamise kriteeriumid

- riigi tunnused – rahvastik, territoorium, riigivõim/valitsemine
- riigi tegevusvaldkonnad

Arhiiviväärtusega andmekogusid 26 (HO lisa 1)

- ⇒ Arhiiviväärtusega andmekogud kuuluvad üleandmisele Rahvusarhiivi
- ⇒ Andmekogu alusdokumendid kuuluvad üleandmisele asutusepõhise hindamisotse alusel
- ⇒ Muudatused varasemates hindamisotsustes (HO lisa 2)

ANDMEKOGU ÜLEANDMINE

NÕUDED ÜLEANDMISELE

Andmekogu üleandmiseks ettevalmistamisel kehtivad arhiivieeskirjas kehtestatud nõuded.

Koostöös Rahvuserhiiviga

- luuakse arhiiviskeem,
- korrastatakse andmekogu,
- luuakse andmekogu arhiivikirjeldus.

Abiks üleandmise ettevalmistamisel on juhised:

- Arhiivikirjelduse elementide loetelu (2012)
- Arhivaalide üleandmine <http://www.ra.ee/arhiivihaldus/juhised/>

KUIDAS EDASI?

- RA on üks andmekogu RIHAs registreerimise kooskõlastajatest.
- Jälgime arhiiviväärtusega andmekogude muudatusi RIHAs.
 - N: eesmärgi/ülesande, andmemudeli muutumine, likvideerimine, ...
- Jälgime RIHAsse lisatavaid andmekogusid.

ALAMOSA DEFINEERIMINE

- Täpsustame üleandmise protsessis, kas on võimalik eraldada olulist ainet mitteolulisest, näiteks:
 - üks alamregister on informatiivsem kui teine
 - mittevajalike abitabelite arhiveerimisest loobumine
 - ...

- Täpsustame andmekogu eripärast lähtuvalt arhiivikirjelduse elementide sisu.

[Tagasi nimekirja](#)[Uus otsing](#)[Tagasi](#)

Registreeritud nimevorm	Erastamisväärtpaberite keskregister
Tegevusaeg	1994-2007
Nimevormide kehtivusajad	
Kehtivusaeg	Nimevorm
-	-

Ajalugu	Erastamisväärtpaberite keskregistri põhimäärus kinnitati Vabariigi Valitsuse 20. detsembri 1993. a määrusega nr 400, muudatused kinnitati 4. mai 1999. a. määrusega nr 143. Registri osaks olid pangaasutuste automatiseeritud töökohad. Register moodustati lähteregistrite rahvakapitali obligatsioonide keskregistri (RKOR) ja õigustatud subjektide ning tagastatavate ja kompenseeritava vara registri (TVKR) andmete alusel. RKOR-ist laekusid andmed isikute kohta, kellel oli õigus saa... [Loe edasi]
Funktsioonid	Registri asutamise ja pidamise eesmärk oli erastamisväärtpaberite väljaandmise ja nendega arveldamise süsteemi loomine.

Struktuur

Kirjeldus	Muutmise aeg	Muudatus
-	-	-

Seotud moodustajad

Nimi	Seose liik	Kirjeldus
-	-	-

[\[Ava kõik\]](#)

Leidandmed	Arhiiv
ERA.5044	Erastamisväärtpaberite keskregister

Viitecode	ERA.5044
Leidandmed	ERA.5044
Pealkiri	Erastamisväärtpaberite keskregister
Piiridaatumid	1993-2007
Liik	Arhiiv
Ajalugu	Erastamisväärtpaberite keskregistri dokumente hoiustati kuni nende Riigiarhiivi üleandmiseni Tallinnas aadressil Pärnu mnt 139d/1. Oktoobris 2011 andis Rahandusministeerium andmebaasi koos juurde kuuluva paberdokumentatsiooniga Riigiarhiivi (arhivaalide üleandmis-vastuvõtmisakt nr 135, 10.10.2011).
Korrastamine ja täiendamine	Fondil on üks nimistu, kuhu on sarjapõhiselt inventeeritud 17 säilikut. Säilikut nr 1 ja 13 on digitaalsed.
Sisu ja teema	Arhiiv koosneb neljast sarjast: 1) Andmetabelid ja nende lisafailid; 2) andmebaasi juurde kuuluv dokumentatsioon; 3) EVPKR statistilised kvartaluaruanded 1994-2000; 4) registri volitatud töötleja kvartaluaruanded registri pidamise kohta Rahandusministeeriumile 1995-2000. Sarja nr 4 on inventeeritud ka erastamisväärtpaberite keskregistri ja rahvakapitali obligatsioonide keskregistri põhimäärused.
Ainese keel	eesti
Märkused	2 säilikut digidokumente (s nr 1 ja 13)
Kirje sisestatud	04.04.2011
Asukoht	Rahvusarhiiv Tallinnas

Kogus	Ühik
17	Säilikute arv (Sisestatud 100%)
17	Alatise säilitustähtajaga

Arhiivimoodustajad

Erastamisväärtpaberite keskregister

Alluvaid: 4; Lehtede arv: 1

Sorteerimine: ▼

Liik	Pealkiri	Leidandmed	Piiridaatumid	Lehti
Sari	1. Andmetabelid ja nende lisafailid	-	1994-2007	-
Sari	2. Andmebaasi juurde kuuluv dokumentatsioon	-	1994-2007	-
Sari	3. EVPKR statistilised kvartaluaruanded 1994-2000	-	1994-2000	-
Sari	4. Registri volitatud töötleja kvartaluaruanded registri pidamise kohta Rahandusministeeriumile 1995-2006	-	1993-2007	-

Tagasi nimekirja

Uus otsing

Teata veast

Tagasi

Erastamisväärtpaberite kes... > 1. Andmetabelid ja nende l...

Viitecode	ERA.5044.
Leidandmed	-
Pealkiri	1. Andmetabelid ja nende lisafailid
Piirdateumid	1994-2007
Liik	Sari
Ajalugu	-
Korrastamine ja täiendamine	Digitaalne andmebaas, mis koosneb 4 digidokumentid kokku 76 failiga.
Sisu ja teema	Erastamisväärtpaberite keskregistri andmetabelid (csv failidena), nende kirjeldused CREATE lausetena (sql failid), tabelitevaheliste seoste kirjeldused (sql fail), isikuandmete päring (sql fail) ja metaandmed (tabelite, päringu ja seoste kirjeldus ning tehniline metaandmestik)
Ainuse keel	-
Märkused	Digitaalne andmebaas DVD-l - 4 digidokumenti (76 faili)
Kirje sisestatud	03.11.2011
Asukoht	Rahvusarhiiv Tallinnas

Kogus	Ühik
1	Säilike arv
1	Alatise säilitustähtajaga

Alluvaid: 1; Lehtede arv: 1

Sorteerimine: salvestatud järjekorra alusel kasvavalt ▼

Liik	Pealkiri	Leidandmed	Piirdateumid	Lehti
Arhivaal	Andmetabelid ja nende lisafailid (CREATE laused; seoste failid; päring; meta)	ERA.5044.1.1	1994-2007	-

RAHVUSARHIIV

Aitäh!

Hanno Vares

hanno.vares@ra.ee

Pille Noodapera

pille.noodapera@ra.ee

kogumine@ra.ee